

Česká literatura je v Rumunsku jako doma

Krátká zpráva o stavu české literatury v Rumunsku

JEAN GROSU

Možná je to trochu odvážné tvrzení, ale pohled na období od padesátých let až po současnost nám pro ně poskytne dostatečné argumenty.

Česká literatura vstoupila (a dále vstupuje) do povědomí rumunských zájemců hned třemi různými cestami: překlady děl nejznámějších českých spisovatelů v knižní podobě, překlady dramát – vydávanými rovněž knižně, hlavně však uváděnými na scénách divadel velkých kulturních center Rumunska – a konečně i dramatisacemi a adaptacemi pro rozhlas.

Výčet jmen českých spisovatelů, známých rumunskému čtenáři, je značně dlouhý. Do roku 1989 byly vydávány překlady děl autorů více či méně akceptovaných režimem – patří mezi ně Božena Němcová, Jiří Wolker, Marie Majerová, Donát Šajner, Josef Toman, Jaroslav Hašek, Karel Čapek, Jiří Marek nebo Jan Otčenášek. Po revoluci se záběr rozšířil o díla dalších autorů (mnozí z nich byli disidenty) – Bohumila Hrabala, Milana Kundery, Romana Ráže, Václava Havla (eseje i divadelní hry), a také třeba o nová díla Jaroslava Haška (jeho *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, 1921–1923, byly v Rumunsku vydány již koncem padesátých let a v dalších letech vyšly v nových edicích).

O vydávání překladů z české literatury se zasloužila v plodné spolupráci s překladateli zejména nakladatelství Minerva, Univers, Cartea românească, Humanitas a v poslední době především Paralela 45. Znovu byla také vydána díla Hrabalova, Haškova i Kunderova.

Pokud jde o divadlo, dramatisovaný Haškův *Švejk* prošel od roku 1959 – kdy se v únoru konala premiéra v Národním divadle ve městě Craiova – ve třech stech představeních divadelními scé-

nami ve městech Oradea, Baia Mare, Arad, Temešvár, Jasy, Sibiu, Targul Mures a Bukurešť. Hrály se i Drdovy *Dalskabáty* (1959) a Topolovy *Hlasy ptáků* (1989). Po revoluci vstoupily na scény i texty Václava Havla (*Zahradní slavnost*, 1963, *Žebrácká opera*, 1975, *Audience*, 1976, *Vernisáž*, 1976, *Protest*, 1979, *Pokoušení*, 1986), Jana Otčenáška (*Romeo, Julie a tma*, 1958, *Romeo a Julie na konci listopadu*, 1974) a Miroslava Horníčka (*Dva muži v šachu*, 1974). V červnu 1998 měli občané města Ramnicu Valcea možnost vidět obnovenou premiéru Haškova *Švejka*.

Ani rozhlasové dramatizace nezůstaly pozadu: ve sledovaném období byly odvysílány adaptace obou zmíněných děl Otčenáškových, všechny Havlovy hry přeložené do rumunštiny nebo *In flagranti* a *Pasti a pastičky* Romana Ráže.

Nejaktuálnějším důkazem, podporujícím tvrzení obsažené v titulu této krátké zprávy o místě české literatury v kulturním životě Rumunska, jsou stánky bukureštských nakladatelství na letošním mezinárodním knižním veletrhu 1.–5. června 2005. Rumunští milovníci dobré četby na nich mohli najít nové překlady a nová vydání děl Haškových, Hrabalových a Kunderových, v největším počtu ve stánku nakladatelství Paralela 45. K vydání se v tomto nakladatelství připravuje také *In flagranti* Romana Ráže a prózy Jáchyma Topola.

Dále snad není co dodat.

Jean Grosu, Bukurešť